

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE GENT VAN 28 JANUARI 2016

IN DE ZAAK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

tegen:

V. H., inspecteur van politie, geboren te Aalst op (...), wonende te 9050 Gent, (...)

VERDACHT VAN: te 9000 Gent en / of elders in het rijk op 16.08.2015

Bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 18, 19, 20, 27, 28 van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden (zoals gewijzigd bij wet van 10 mei 2007)

waarin onder discriminatie verstaan wordt elke vorm van opzettelijke directe discriminatie, opzettelijke indirecte discriminatie, opdracht tot discrimineren en intimidatie op grond van de beschermde criteria

In een van de in art. 444 van het strafwetboek bedoelde omstandigheden aangezet te hebben tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens een van de beschermde criteria, zijnde nationaliteit, een zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming en dit, zelfs buiten de in artikel 5 bedoelde domeinen (artikel 20-4°), namelijk door op zijn facebookpagina, met een openbaar profiel, racistische uitlatingen te doen die gericht zijn tegen alle allochtonen, van welke afkomst, nationaliteit of huidskleur dan ook.

PROCEDURE

De rechtbank nam inzage van de stukken van de rechtspleging.

De dagvaarding werd regelmatig betekend.

Bij de behandeling van de zaak en in de processtukken werd gebruik gemaakt van de Nederlandse taal.

De beklaagde werd gedagvaard om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 1 oktober 2015.

De zaak werd voor behandeling uitgesteld naar de terechtzittingen van 10 december 2015 en 7 januari 2016.

De rechtbank aanhoorde op de terechtzitting van 7 januari 2016:

- de middelen en de conclusies van de **BURGERLIJKE PARTIJ. INTERFEDERAAL CENTRUM VOOR GELIJKE KANSEN EN BESTRIJDING VAN DISCRIMINATIE EN RACISME**, onafhankelijke overheidsinstelling met rechtspersoonlijkheid, opgericht bij het Samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de Federale Overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen voor de oprichting van het Interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (B.S. 5 maart 2014), met zetel te Koningsstraat 138 te 1000 Brussel, in haar eis tegen de beklaagde, voorgedragen door meester Jan V., advocaat te 3000 Leuven, (...), die haar ter terechtzitting vertegenwoordigt;

- de vordering van het openbaar ministerie, uitgesproken door mevrouw B. B., eerste substituut-procureur des Konings;

- de beklaagde, V. H., in zijn middelen van verdediging, voorgedragen door hemzelf en bijgestaan door meester S. H., advocaat te 9340 Oordegem-Lede, (...), die in ondergeschikte orde de gunst van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling vraagt;

- het negatief advies van het openbaar ministerie nopens de gevraagde gunst van de opschorting van de uitspraak van de veroordeling door de beklaagde.

OP STRAFRECHTELIJK GEBIED

I. Overzicht van de feiten

1.

De beklaagde is sedert 1 maart 1983 als politie-inspecteur werkzaam binnen de politiezone. Hij maakt deel uit van de interventiedienst.

2.

Op 24 augustus 2015 wordt de dienst intern toezicht van de politiezone via het meldpunt in kennis gesteld van het feit de beklaagde een fotocombinatie met bijhorende tekst op zijn facebookpagina zou hebben geplaatst dewelke mogelijk discriminerend van aard zou zijn. Op de pagina (...) is een privé-foto van de beklaagde te zien. Het profiel blijkt openbaar te zijn en door iedereen consulteerbaar. Onder de rubriek 'werk en opleiding' wordt vermeld dat de beklaagde sinds 1 maart 1983 werkzaam is als politie-inspecteur bij politiezone. Via de link 'foto's' zijn verschillende foto's van de beklaagde te zien, waaronder een foto in politie-uniform.

De dienst intern toezicht treft op de bewuste facebookpagina een reeks berichten, filmpjes en foto's aan dewelke mogelijk discriminerend van aard zijn. Onder andere blijkt dat er op 16 augustus 2015 een foto werd gepost waarop een politiewagen te zien is die werd besprongen en vernield door een groep jongeren met donkere huidskleur. De andere foto toont een gezinswagen in een dierenpark waarop een groep apen zat, Bij die fotocombinatie staat de bijgetypte commentaar: "zoek de verschillen... die apen kan je nog iets aanleren... die zwarten uit de jungle niets."

Op 17 augustus 2015 wordt een foto geplaatst van een (vermoedelijk) Syrische vrouw die met haar kind uit een vluchtelingenbootje stapt, waarbij ze een foto van zichzelf maakt. Hieronder staat de tekst: "Tis toch niet te geloven... Eerst een selfie onderweg naar levenslange all-inclusive vakantie in Nederland en België. En wij maar betalen!!! Worden ze nu nog niet wakker geschud in Europa!!!" Diezelfde dag wordt de volgende tekst op de facebookpagina van de beklagde gepost: "Wetsvoorstel voor vreemdelingen om Belg te worden: Bij het binnenkomen van ons land worden alle vreemdelingen een dobbelsteen overhandigd. Gooien ze 1,2,3,4 of 5 dan worden ze onherroepelijk de toegang tot ons land geweigerd. 'En wat als ze 6 gooien?' klonk de vraag. 'Dan mogen ze nog ne keer smijten.'" Op 22 augustus 2015 wordt op het Facebookprofiel van de beklagde een cartoon geplaatst waarop een IS-strijder met een kalasjnikov te zien is, die zegt: "in België gaat alles de lucht in... scholen... ziekenhuizen... behalve de OCMW's". Daarbij staat geschreven: "De bronnen van inkomsten worden gespaard."

Op 25 augustus 2015 deelt de beklagde spontaan aan de dienst intern toezicht mee dat hij de intentie heeft om zijn vriendin als verantwoordelijke aan te wijzen voor het plaatsen van de berichten. Iets later stelt hij hiervan af te zien en open kaart te zullen spelen. Hij stelt zelf het bericht te hebben geplaatst en niemand anders.

3.

De beklagde wordt op 27 augustus 2015 verhoord van 15.04 uur tot 19.19 uur. Tijdens zijn verhoor omstreeks 18.41 uur wordt een dagvaarding in snelrecht aan de beklagde betekend.

De beklagde verklaarde dat het facebookprofiel aan zijn vriendin N. F. toebehoort. Hij zou enkel toegang hebben tot de pagina (...) als zijn vriendin het wachtwoord ingeeft. Zij zou de berichten en foto's - op zijn vraag - op de bewuste pagina geplaatst hebben met de bedoeling zijn vrienden aan het lachen te brengen. Hij stelde niet geweten te hebben dat zijn profiel openbaar en dus voor iedereen consulteerbaar was. Zijn vrienden zouden wel weten dat wat er op de pagina verschijnt, meestal van hem afkomstig is. De bewuste foto is afkomstig van zijn e-mails. Zijn vriendin - van Italiaanse afkomst - zou de bewuste foto geplaatst hebben en op zijn vraag de tekst erbij geplaatst hebben. Hij stelt dat er met alle origines gelachen wordt, als het maar ludiek en humoristisch overkomt. Op de vraag of hij de kwetsieuze fotocombinatie ludiek en humoristisch vond, antwoordt de beklagde positief. Hij stelt dit niet beledigend of kwetsend te vinden. Hij wou met de foto en de tekst enkel benadrukken dat hij het gedrag van de jongeren die op de auto sprongen, ongepast vond. Hij zou hetzelfde gedaan hebben met blanken, bijvoorbeeld hooligans. Hij wou aan de kaak stellen dat het niet gepast is om vernielingen aan te brengen. Hij vindt dat de negatieve zaken van

die mensen ook in beeld gebracht mogen worden. Hiermee verwijst hij naar de rellen in Amerika. Hij stelt zich niet ervan bewust te zijn geweest dat de berichten en foto's voor bepaalde mensen eventueel aanstootgevend of discriminerend kan zijn. In dergelijk geval zou hij deze berichten er niet op plaatsen. Hij stelt niet de bedoeling te hebben gehad om iemand of een bepaalde bevolkingsgroep tegen het hoofd te stoten. Hij zou veel vriendschappelijke contacten hebben met personen van vreemde origine. Hij verwijst naar het feit dat hij drie studio's verhuurt aan Slovaken en in het verleden regelmatig naar Bulgaarse en Slovaakse trouwfeesten ging. Hij wenst dat één van zijn huurders, J. B., verhoord wordt. Hij stelt naar de Turkse haarkapper M. In de Ledeberg te gaan en enkele vrienden van vreemde origine op facebook te hebben. Hij zou gedurende een zestal maanden een relatie met een Keniaanse vrouw gehad hebben en gedurende deze relatie een bedrag gestort hebben voor een meisje dat in Afrika studeert (een rekeninguittreksel wordt hiervan voorgelegd). Hij sluit zijn verhoor af met de vraag dat diverse personen verhoord worden en zijn persoonlijk dossier bij de politie gevoegd wordt zodat een volledig beeld van zijn persoon geschetst kan worden. Hierop werd niet ingegaan.

4.

Op de terechtzitting van 1 oktober 2015 verzocht deze rechtbank het openbaar ministerie een beknopt voorlichtingsrapport omtrent de beklaagde te laten opstellen. Voor de justitieassistentente geeft de beklaagde aan de volle verantwoordelijkheid van de posts op zich te nemen. Hij stelt geen racist te zijn en verwijst naar zijn 33-jarige carrière bij de politie alwaar hij op straat omgaat met andere culturen en de daarbij horende conflicten. Hij wijst erop veel contacten te hebben met mensen uit andere culturen. Het opleggen van een langdurige begeleiding gekaderd binnen een alternatieve maatregel lijkt de justitieassistentente weinig zinvol daar er naast het stilstaan bij de gevolgen van zijn manier van denken en communicatie geen andere aandachtspunten binnen zijn huidige leefsituatie zijn.

5.

Op de terechtzitting van 7 januari 2016 verklaarde de beklaagde dat zijn vriendin de bewuste foto op de pagina heeft geplaatst. De bijhorende tekst heeft hij zelf bedacht en laten plaatsen door zijn vriendin. Hij houdt vast aan de verklaring dat hij door het posten van het bericht niet de bedoeling heeft gehad anderen aan te zetten tot discriminatie jegens de zwarte bevolkingsgroep alsook niet de bedoeling te hebben gehad om zwarten met apen te vergelijken.

II. Procedureel: wat betreft de beweerde onbevoegdheid van de correctionele rechtbank ingevolge het bepaalde in artikel 150 van de Grondwet - drukpersmisdrijf

1.

Het openbaar ministerie vervolgt de beklaagde wegens inbreuk op artikel 20,4° van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden meer bepaald in één van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzetten tot haat of geweld jegens een groep, een gemeenschap of de leden ervan, wegens een van de beschermde criteria, en dit, zelfs buiten de in artikel 5

bedoelde domeinen, namelijk door op zijn facebookpagina, met een openbaar profiel, racistische uitlatingen te doen die gericht zijn tegen alle allochtonen, van welke afkomst, nationaliteit of huidskleur dan ook.

2.

De beklaagde stelt dat deze rechtbank *ratione materiae* onbevoegd zou zijn daar het verspreiden van strafbare meningsuitingen via het internet (waartoe facebook behoort) als een drukpersmisdrijf dient te worden beschouwd.

Opdat sprake zou zijn van een drukpersmisdrijf dienen de volgende voorwaarden cumulatief voldaan te zijn, meer bepaald: (1) een mening of opinie, die (2) bij wet strafbaar is gesteld en (3) werd openbaar gemaakt via (4) de gedrukte media. Deze voorwaarden dienen cumulatief vervuld te zijn en streng beoordeeld te worden.

Strafbare meningsuitingen die via internet worden verspreid kunnen als drukpersmisdrijf worden beschouwd (zie tevens Corr. Bergen 13 februari 2007, AM 2007/1-2, 177). Sedert de grondwetsherziening van 7 mei 1999 is het hof van assisen evenwel niet langer bevoegd voor de berechting van drukpersmisdrijven die door racisme of xenofobie zijn ingegeven.

Drukpersmisdrijven die strafbaar zijn op grond van de Wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden, behoren wel degelijk tot de bevoegdheid van deze rechtbank.

Deze rechtbank is derhalve *ratione materiae* bevoegd.

III. Bespreking

1. Voorafgaand

1.1.

De *saisine* van de rechtbank is beperkt tot de beoordeling van de feiten wat de enige beklaagde betreft. De rechtbank dient met andere woorden enkel te oordelen of het met afdoende zekerheid vaststaat dat de beklaagde de hem ten laste gelegde feiten heeft gepleegd.

Uit de gegevens van het strafdossier en in het bijzonder gelet op zijn verhoor, de gezegdes van de beklaagde ten opzichte van de justitieassistent in het kader van de door deze rechtbank bevolen beperkte maatschappelijke enquête en de bekentenis van de beklaagde op de behandelende terechtzitting van 7 januari 2016 waarbij hij bekende de bewuste fotocombinatie uit zijn persoonlijke e-mailberichten te hebben gehaald en deze door zijn vriendin op hun gezamenlijke facebookpagina liet plaatsen waarna hijzelf de bijhorende tekst bedacht en liet typen, staat het met afdoende zekerheid vast dat de beklaagde de dader van de door het openbaar ministerie geviseerde feiten betreft. Dit werd ten andere niet langer betwist op de openbare terechtzitting van 7 januari 2016.

1.2

Het openbaar ministerie viseert in de dagvaarding de handelingen door de beklaagde gesteld op datum van 16 augustus 2015, meer bepaald het plaatsen van een fotocombinatie waarvan de ene foto een politiewagen toont die werd besprongen en vernield door een groep jongeren met donkere huidskleur; de andere foto een gezinswagen in een dierenpark waarop een groep apen zit. Bij die fotocombinatie stond de volgende tekst geschreven: "zoek de verschillen... die apen kan je nog iets aanleren... die zwarten uit de jungle niets."

Bij de beoordeling van deze ten laste gelegde en geïllustreerde feiten, houdt de rechtbank rekening met de overige stukken gevoegd in het strafdossier meer bepaald de andere foto's en teksten zoals die door de beklaagde op zijn (en zijn vriendin) facebookprofiel werden geplaatst. Deze stukken zijn dienstig ter interpretatie van de door het openbaar ministerie geïllustreerde fotocombinatie van 16 augustus 2015.

2. Ten gronde

In deze zaak gaat het om de botsing van twee fundamentele rechten: de vrijheid van meningsuiting enerzijds en het recht om niet gediscrimineerd te worden anderzijds. Het evenwicht tussen die twee rechten kan verstoord worden wanneer iemand zijn recht op vrije meningsuiting op zodanige manier gebruikt dat hij er anderen (rechtsreeks of onrechtstreeks) mee discrimineert.

De Antiracismewet van 30 juli 1981, gewijzigd bij wet van 10 mei 2007, stelt strafbaar het aanzetten tot racisme, discriminatie of vreemdelingenhaat 'in één van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden'. Het is de taak van de rechtbank na te gaan of de beide constitutieve elementen van het aan de beklaagde ten laste gelegde misdrijf voltrokken zijn.

Deze constitutieve bestanddelen betreffen:

- (1) het stellen van een handeling die aanzet tot discriminatie, haat of geweld tegen een persoon of tegen een groep of gemeenschap in één van de omstandigheden van openbaarheid zoals bedoeld in art. 444 Sw (d.i. het materieel bestanddeel);
- (2) het bijzonder opzet, namelijk de bijzondere wil om aan te zetten tot discriminatie, haat of geweld (d.i. het moreel bestanddeel).

2.1. Het materieel bestanddeel

Teneinde het materieel bestanddeel bewezen te verklaren dient voldaan te zijn aan één van de in artikel 444 Strafwetboek bedoelde omstandigheden:

- In openbare bijeenkomsten of plaatsen;
- in tegenwoordigheid van verscheidene personen;
- op plaatsen die niet openbaar maar wel toegankelijk zijn voor een aantal personen;
- al dan niet gedrukte geschriften, prenten of foto's die aangeplakt, verspreid of verkocht, te koop aangeboden of openlijk tentoongesteld worden;
- geschriften die niet openbaar worden gemaakt, maar aan verscheidene personen toegestuurd of meegedeeld worden;

- om het even welke plaats, in tegenwoordigheid van de beledigde en voor getuigen.

Naar het oordeel van de rechtbank valt de geïllustreerde fotocombinatie en bijhorende tekst gepost op de facebookpagina van de beklaagde onder (minstens) één van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden, namelijk 'verspreid...,openlijk tentoongesteld' en 'aan verscheidende personen toegestuurd of meegedeeld'.

Het materieel bestanddeel is derhalve bewezen. Dit werd ten andere niet betwist door de beklaagde op de terechtzitting van 7 januari 2016.

2.2. Het moreel bestanddeel

Opdat de Antiracismewet van toepassing zou zijn, moet niet enkel het strafbaar feit zelf bewezen worden (het materieel element van het misdrijf), maar moet bovendien de opzettelijke wil bewezen worden om aan te zetten tot een reactie (het moreel element), ongeacht of deze reactie plaatsgrijpt of niet (zie tevens Gent, 3 februari 2009, R.W 2009-10, afl. 11,453).

De Antiracismewet voorziet niet in de bestraffing voor racistische beledigingen op zich. Loutere beledigingen tegen een persoon of een groep van personen wegens zijn of hun ras, huidskleur of afkomst zijn, hoe verwerpelijk ook, niet strafbaar op grond van de Antiracismewet. Kritiek geuit ten aanzien van de allochtone bevolking van ons land is door de wet als dusdanig niet verboden.

In dit verband kan verwezen worden naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 6 oktober 2004 hetwelk stelt dat 'aanzetten tot' verder gaat dan het louter verspreiden van informatie, ideeën of kritiek. Het dient in zijn gebruikelijke betekenis te worden geïnterpreteerd, namelijk het aansporen om iets te doen, opzetten of aanstoken (zie arrest nummer 157/2004). Er kan slechts sprake zijn van 'aanzetten tot' indien de uitlatingen of geschriften aanmoedigen of aansporen tot discriminatie, haat of geweld. Dit werd volledig hernomen in het arrest van het Grondwettelijk Hof van 12 februari 2009.

Door de vereiste van het bijzonder opzet wordt een onderscheid gemaakt met grappen, spottende uitlatingen en meningen die - bij gebreke aan de bijzondere wil 'om aan te zetten tot' - behoren tot de vrijheid van meningsuiting.

De rechtbank is van oordeel dat de tekst 'zoek de verschillen...die apen kan je nog iets aanleren...zwarten uit de jungle niets...' gelezen in combinatie met de foto's zoals die door de beklaagde gepost werd op zijn openbare facebookpagina op 16 augustus 2015 racistische beledigingen bevatten en de grens van het maatschappelijk toelaatbare kan overschrijden.

Evenwel kan de rechtbank niet met zekerheid uitsluiten dat de beklaagde met het plaatsen van deze tekst en fotocombinatie - die hij zelf als ludiek en humoristisch beschrijft - geenszins de bedoeling had om anderen aan te zetten tot discriminatie, segregatie, haat of geweld. Dit werd in ieder geval door de beklaagde ten stelligste

ontkend in zijn verhoor voor de politie en tijdens zijn ondervraging door deze rechtbank op de terechtzitting van 7 januari 2016.

Het strafdossier bevat ook geen afdoende elementen dewelke de rechtbank toelaten om met zekerheid te besluiten dat de beklaagde iets anders wou bereiken dan het louter veruitwendigen van zijn kritische mening omtrent het gedrag van bepaalde allochtonen. In dit verband kan verwezen worden naar de overige foto's en kritische commentaren van de beklaagde op zijn facebookpagina (stuk 16 - 27), waarvan sommige een ludieke en humoristische inslag hebben.

Met betrekking tot voormeld besluit voelt de rechtbank zich gesteund door de verklaring van de beklaagde dat hij geen racist is. Deze verklaring wordt ondersteund door zijn half Italiaanse vriendin N. F. en de door de beklaagde gevoegde stukken aan het strafdossier waaronder drie overeenkomsten waaruit blijkt dat hij drie studio's verhuurt aan allochtonen in Gent. Bovendien verklaarde de beklaagde dat hij in het verleden een relatie had met een Keniaanse vrouw en diverse vriendschappelijke relaties in het allochtone milieu heeft. Deze verklaring van de beklaagde wordt door het strafonderzoek alvast niet tegengesproken.

Er zijn ook geen indicaties dat de beklaagde tijdens de uitvoering van zijn beroep als politie-inspecteur zich aan enige strafbare feiten van racisme of discriminatie schuldig zou hebben gemaakt.

Wel staat vast dat de beklaagde bijzonder onvoorzichtig is geweest door op een onbedachtzame wijze dergelijke bedenkelijke berichten op zijn openbaar facebookprofiel te plaatsen. Dit des te meer daar zijn functie als politiemann hierbij duidelijk kenbaar was. De beklaagde dient te beseffen dat hij als politiemann een voorbeeldfunctie heeft en ook in zijn privéleven geen handelingen mag stellen dewelke het vertrouwen van de burger - allochtoon of autochtoon - in de politie kunnen beschamen.

Evenwel kan de strafrechtelijke kwalificatie 'aanzetten tot discriminatie' om hogervermelde redenen niet op deze feiten worden toegepast.

De beklaagde dient te worden vrijgesproken.

OP BURGERRECHTELIJK GEBIED

Gelet op de te verlenen vrijspraak van de beklaagde, is de rechtbank niet bevoegd te oordelen over de eis van de burgerlijke partij.

* * * * *

OM DEZE REDENEN, en gelet op de volgende artikelen:

art. 11,12,14,16, 31, 32, 34,35,41 Wet van 15 juni 1935;

art. 162,182,184,185§1,189,190,191,194,195 Wetboek van Strafvordering.

DE RECHTBANK, recht doende OP TEGENSPRAAK,

OP STRAFRECHTELIJK GEBIED

Spreekt de beklaagde vrij voor de hierboven omschreven enige tenlastelegging.

Laat de kosten, gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, ten laste van de Staat, begroot op NUL EUR.

OP BURGERRECHTELIJK GEBIED

Verklaart zich niet bevoegd te statuëren over de eis van de burgerlijke partij gelet op de vrijspraak van de beklaagde.

Laat de gebeurlijke kosten gevallen aan de zijde van de burgerlijke partij ten haren laste.

Aldus gewezen en uitgesproken op de openbare terechtzitting van achtentwintig januari tweeduizend zestien,

Aanwezig:

- mevrouw C. B., alleenrechtsprekend rechter;
- mevrouw N. S., gerechtelijk stagiair bij het parket van de procureur des Konings van Oost-Vlaanderen voor de duur van de stage bij het voornoemd parket, het ambt van openbaar ministerie geheel uit te oefenen bij het parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van Oost-Vlaanderen;
- mevrouw E. V. Q., griffier